Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. I. Barbacaru)
Dosarul nr. 3a-247/24 (2-22174240-02-3a-08022024)

D E C I Z I E

10 aprilie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Braga Angela și Negru
Judecătorii Veronica
Grefier Negrei Corina

examinând în ședință publică, apelul declarat de SRL „Inima Codrului” și ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 noiembrie 2023, adoptată în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de SRL „Inima Codrului” și ***** împotriva Preturii sectorului Buiucani mun. Chișinău, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sect. Buiucani, terț SA „Moldtelecom” cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ,

C O N S T A TĂ :

Pretențiile reclamantului:

La data de 29 noiembrie 2022 SRL ”Inima Codrului” și ***** s-au adresat cu o acțiune în contencios administrativ împotriva Preturii sectorului Buiucani mun. Chișinău, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sect. Buiucani, terț SA „Moldtelecom” cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ.

În motivarea acțiunii depuse a indicat că, la 12 august 2020, ora 17:15, la poșta electronică, a primit o dispoziţie cu nr. 193-d, datată cu data de 12 august 2020, semnată de pretorul sect. Buiucani, Brînzaniuc Vadim, prin care a dispus demolarea forţată şi evacuarea bunurilor SRL „Inima Codrului” de la „ Centrul de Agrement” din parcul „La Izvor”, str. Calea Ieşilor.

Menționează reclamantul că, a doua zi, 13 august 2020, ora 09:15, un grup de oameni, 15-20 de persoane, vreo 10-12 poliţişti, împreună cu vice-pretorul Movilă Pavel, au început demolarea, deteriorarea, înstrăinarea, furtul bunurilor SRL „Inima Codrului” şi transportarea într-un loc necunoscut.

Relevă că, toate bunurile şi utilajul SRL „Inima Codrului” şi SA „Moldtelecom” au fost ridicate şi transportate într-o direcţie necunoscută de către angajaţii întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative, sect. Buiucani, administrator, Golub Ilie.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din data de 15 decembrie 2020, devenită irevocabilă prin deciziile Curţii de Apel Chişinău din 10 martie 2021 şi Curţii Supreme de Justiţie din 28 aprilie 2021, dispoziţia pretorului sectorului Buiucani nr. 193-d din 12.08.2020 cu privire la demontarea şi evacuarea forţată a complexului de unităţi prestări servicii SRL „ Inima Codrului ” din Parcul „La izvor”a fost anulată ca fiind neîntemeiată, emisă abuziv şi arbitrar.

Explică că, la 27 septembrie 2022, ora 09:00, conform solicitării, reclamantul s-a prezentat pe adresa: mun. Chişinău, str. Neculce 30 pentru a participa la inventarierea bunurilor SRL „Inima Codrului”, iar la 29 septembrie 2022 s-a întocmit Actul de inventariere.

În timpul inventarierii, cu permisiunea juristului ÎMPSL şi a altor participanţi, a efectuat înregistrarea video cu telefonul mobil a bunurilor depistate.

Astfel, s-a stabilit că tot utilajul şi bunurile SA „Moldtelecom” se află în depozitul ÎMPSL, sect. Buiucani.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 21 septembrie 2022 s-a dispus încasarea de la SRL „Inima Codrului” în beneficiul SA „Moldtelecom” a sumei de 17.512,40 lei cu titlu de prejudiciul material, dobîndă de întîrziere şi cheltuieli de judecată.

La 02 noiembrie 2022 reclamantul expediat în adresa pîrîţilor o somaţie prin care a solicitat repararea benevolă a prejudiciului material şi moral cauzat.

La 08 noiembrie 2022 dînsul a primit de la Pretura sect. Buiucani un răspuns la somaţia din 02 noiembrie 2022 în care este indicat că se resping pretenţiile înaintate.

Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative, sect. Buiucani şi SA „Moldtelecom” nu au răspuns la somaţia din data de 02 noiembrie 2022.

Prin urmare, reclamantul este în drept să depună în instanţa de judecată prezenta acţiune civilă în regres, potrivit următoarelor norme de drept.

În drept, conform prevederilor deciziei CMC nr. 10/10 din 04 decembrie 2014 prin care s-a aprobat Regulamentul provizoriu privind procedura de demolare a construcţiilor executate ilegal pe terenurile ce aparţin domeniului public/privat al municipiului Chişinău”. 3.3 Responsabil de păstrarea materialelor parvenite în urma demolării forţate la locul depozitării este executantul acestor lucrări. (în cazul dat întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sect. Buiucani)

3.3.4 Executantul are obligaţia să asigure pe o perioadă de maximum o lună depozitarea bunurilor şi a materialelor rezultate în urma demolării nedistructibile (gherete sau alte imobile voluminoase nedezmembrate, inventar sau alte bunuri de

preţ), iar a materialelor dezmembrate (beton, metal, lemn etc.) - pe o peroadă de cel puţin 15 zile de la data demolării.

3.3.5 Până la expirarea termenelor de depozitare stabilite, executantul va înştiinţa prin preaviz şi scrisoare recomandată proprietarul (contravenientul) a cărui construcţie neautorizată a fost supusă demolării forţate despre termenul limitat de depozitare şi necesitatea restituirii cheltuielilor de demolare (demontare, evacuare). Restituirea bunurilor materiale depozitate se face doar după ce proprietarul imobilului demolat achită cheltuielile suportate de executantul ce a efectuat demolarea forţată, precum şi cheltuielile de transport şi de depozitare.

4.1 La expirarea termenelor stabilite în pct. 4.2, preturile de sector organizează :

4.4.1 Comercializarea, în modul stabilit, a bunurilor depozitate şi transferarea mijloacelor financiare obţinute de la comercializare în bugetul municipal, precum şi a cheltuielilor de demolare (demontare, evacuare), restituite de proprietar (contravenient), întreprinderea măsurilor privind recuperarea cheltuielilor de demolare, transport şi păstrare a bunurilor depozitate. În cazul în care proprietarul (contravenientul) obiectivului demolat forţat a fost informat în modul stabilit despre necesitatea restituirii cheltuielilor şi acesta se eschivează să achite benevol cheltuielile respective, pretura de sector va înainta acţiunea respectivă în instanţa de judecată.

Susține că, avînd în vedere că bunurile au fost demolate, deteriorate, furate, însuşite, înstrăinate de angajaţii Preturii sect. Buiucani şi întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sect. Buiucani, că intenţionat nu au întocmit actul de inventariere, că bunurile deja nu pot fi reparate, restabilite în starea aflate la data de 13 august 2020, a expirat termenul de valabilitate a produselor alimentare, este imposibil de stabilit unde se află toate bunurile, administraţia SRL „Inima Codrului” este în drept să refuze la restituirea bunurilor în natură şi în temeiul prevederilor Codului civil enunţate mai sus să insiste, în regres, la repararea prejudiciului material cauzat prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), conform cerinţelor formulate, a facturilor şi actului de verificare.

În drept, își întemeiază pretențiile pe prevederile art. 1 din Protocolul nr. 1, Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Fundamentale ale Omului, art. 6 din Convenție, art. art. 46, 53 Constituția Republicii Moldova, art. art. 5, 7, 8, 10, 20, 167 alin.(1), (4) Cod administrativ, art. art.189, 191 alin. (1), 192, 197, 218 Cod administrativ, art. art. 2, 4, 5 CPC, art. art. 1, 2, 9, 10, 11, 15, 16, 19, 20, 391, 396, 491, 500, 501, 776, 796, 797, 799, 801, 874, 877, 934, 936, 942, 944, 946, 1998, 2006, 2019, 2022-2025 Cod civil.

Consideră că, prejudiciul material este în directă legătură cu acţiunea ilegală a Preturii sect. Buiucani şi întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sect. Buiucani, fiind în afara oricăror dubii că angajaţii Preturii sect. Buiucani şi

Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sect. Buiucani au acţionat vădit ilegal, ignorînd intenţionat prevederile legislaţiei, fapt confirmat prin hotărîrea judecătorească irevocabilă din 15 decembrie 2020.

Susțin că, prin comportamentul lor, contrar tuturor cerinţelor care obligă persoanele responsabile cu funcţie de răspundere în stat să respecte întocmai prevederile legislaţiei în vigoare, angajaţii Preturii sect. Buiucani şi Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sect. Buiucani au trecut peste toate limitele legale, iar circumstanţele în care autoritatea publică refuză să acţioneze conform legii, a provocat daune materiale şi morale irecuperabile, încălcarea obligaţiilor prevăzute de lege, ignorarea intenţionată a legislaţiei în vigoare, emiterea dispoziției nr. 193-d din 12 august 2020 vădit ilegal, demolarea, deteriorarea, distrugerea, furtul, sustragerea, înstrăinarea bunurilor care îi aparţin cu drept de proprietate, care a dus la încetarea activităţii comerciale, i-a cauzat prejudiciu material care dă temei pentru răspunderea delictuală. Totodată, normele de drept indicate în prezenta acţiune civilă servesc temei pentru judecarea cauzei în strictă conformitate cu prevederile legislaţiei naţionale şi Convenţiei Europene.

Indică că, conform hotărîrii judecătoreşti irevocabile din data de 21 septembrie 2022, prejudiciul material cauzat SRL „Inima Codrului” constituie – 17.512,40 lei, dintre care 17.000,40 lei, costul bunurilor acaparate de Golub Ilie şi dobînda de întîrziere și 512 lei taxa de stat, cheltuieli de judecată. Prejudiciu patrimonial total este de 17.512,40 lei.

Comunică că, în calitate de reclamanţi, estimează mărimea prejudiciului moral cauzat în suma de 6.000 lei, cîte 3.000 lei pentru fiecare, sumă care este cu mult mai mică decît sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldova, cauzat prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acţiunilor Preturii sect. Buiucani şi întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sect. Buiucani, comise vădit contrar legislaţiei, în suferinţe continue din cauza nenumăratelor ilegalităţi comise în privinţa administratorului SRL „Inima Codrului”, ***** de către angajaţii Preturii sect. Buiucani şi întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sect. Buiucani, acapararea activităţii comerciale, furtul bunurilor, falsificarea actelor permisive, fabricarea dosarelor contravenţionale, anxietate cauzată de incertitudinea creată de pîrîţi, din comportamentul cărora a înţeles că ilegalităţile comise în privinţa sa în viziunea lor este o normă de drept, suferinţe psihice şi fizice, dureri, stresuri, nervi, griji, lipsă de la serviciu în timpul judecării cauzei, afectare sufletească şi spirituală, oboseală, dificultăţi, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieţii, de satisfacţii spirituale şi materiale, dificultatea în depăşirea obstacolelor impuse de acţiunile angajaţilor Preturii sect. Buiucani şi Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sect. Buiucani, din cauza ignorării intenţionate a legislaţiei în vigoare naţionale şi crearea condiţiilor pentru

a-i apăra drepturile numai în instanţa Curţii Europene, suferind astfel cheltuieli materiale suplimentare, total prejudiciul moral constituie 6.000 lei.

Solicită reclamanții SRL „Inima Codrului” și *****, încasarea de la Pretura sect. Buiucani şi Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative, sect. Buiucani, solidar, în beneficiul SRL „Inima Codrului”, a sumei de 17.512,40 lei cu titlu de prejudiciul material, încasarea de la Pretura sect. Buiucani şi Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative, sect. Buiucani, solidar, în beneficiul SRL „Inima Codrului”, a sumei de 3.000 lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin emiterea actului administrativ ilegal şi sistarea activităţii comerciale a SRL „Inima Codrului”, încasarea de la Pretura sect. Buiucani şi Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative, sect. Buiucani, solidar, în beneficiul lui *****, administrator SRL „Inima Codrului”, a sumei de 3.000 lei cu titlu de prejudiciul moral, cauzat prin emiterea actului administrativ ilegal şi sistarea activităţii comerciale a SRL „Inima Codrului”.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 noiembrie 2023 s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ înaintată de către SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Preturii sectorului Buiucani mun. Chișinău, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sect. Buiucani, persoană terță SA „Moldtelecom”, cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ referitor la acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 14 noiembrie 2023 SRL „Inima Codrului” și ***** au declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 noiembrie 2023, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanţei de fond a fost pronunțat public la 08 noiembrie 2023, apelul motivat fiind declarat la data de 14 noiembrie 2023, iar la data de 23 ianuarie 2024, reprezentantul apelantul *****, care este și reprezentant al SRL „Inima Codrului” a recepționat hotărârea motivată, astfel Colegiul constată că, apelul motivat a fost depus în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel a invocat apelantul aceleași argumente care au fost indicate în cererea de chemare în judecată depusă la 29 noiembrie 2022, invocând suplimentar că nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei în fond, nefiind dovedite circumstanţele, considerate ca fiind stabilite, concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele adevărate ale cauzei, fiind încălcate şi aplicate greşit şi eronat normele de drept material şi procedural.

Consideră că, prima instanță intenţionat a ignorat prevederile legislaţiei în vigoare şi vădit a emis o hotărîrea judecătorească ilegală, încălcându-i grav dreptul la un proces echitabil, iar ca urmare şi dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

La data de 26 martie 2024 Pretura sectorului Buiucani mun. Chișinău a depus referință asupra cererii de apel.

În ședința instanței de apel, participanții la proces, fiind citați în mod legal despre data, ora și locul ședinței de judecată, nu s-au prezentat, astfel în temeiul art. 379 alin. (2) CPC, Colegiul a decis examinarea cererii de apel în lipsa părților.

Aprecierea instanţei de apel:

Potrivit art.195 Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii – respinge apelul.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din

acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În corespundere cu prevederile art.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) Cod administrativ, stabilesc că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art.93 din Codul administrativ, se stabilește sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

Din materialele cauzei se atestă că, prin dispoziția Preturii sec. Buiucani, mun. Chișinău nr. 193-d din 12.08.2020 s-a pus în sarcina ÎMSL sec. Buiucani, demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii SRL „Inima Codrului” din Parcul „La Izvor”: terasă de vară, punct de închiriere a foișoarelor și punct de închiriere a catamaranelor, cu impunerea cheltuielilor suportate din contul SRL „Inima Codrului”, potrivit devizului calculat de către executant. S-a obligat ÎMSL sec. Buiucani să întocmească actul de inventariere a bunurilor ridicate, cu transmiterea lor beneficiarului în modul corespunzător. (f.d.22-23)

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nr. 3-1904/2020 din 15.12.2020 s-a anulat dispoziția pretorului sec. Buiucani mun. Chișinău nr. 193-d din 12.08.2020, ca neîntemeiată. (f.d.33-34)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 3a-189/21 din 10.03.2021 s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Pretura sec. Buiucani, mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15.12.2020 (f.d.35-36).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3r-170/2021 din 28.04.2021 s-a respins recursul declarat de Pretura sec. Buiucani, mun. Chișinău. (f.d.37-38)

Astfel, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nr. 3-1904/2020 din 15.12.2020 a rămas definitivă și irevocabilă.

Prin cerere prealabilă din 02.11.2022 SRL „Inima Codrului” și ***** au solicitat repararea prejudiciului material și moral cauzat de către Pretura sec. Buiucani, mun. Chișinău și ÎMSL sec. Buiucani, cerințe care nu au fost satisfăcute. (f.d.43-46),

Nefiind de acord cu răspunsul furnizat, SRL „Inima Codrului” și ***** au înaintat prezenta acțiune în ordine de contencios administrativ, cu cerințele deduse judecății

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual – răspunsul Preturii sect. Buiucani nr. 1178 /22 din 08.11.2022, constituie act defavorabil reclamantului.

Iar din analiza actului administrativ contestat, reieșind din solicitările înaintate, se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în obligare conform art.206 Cod administrativ.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

Completul judiciar atestă că, SRL „Inima Codrului” și ***** sunt subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, au depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care motive, instanța de fond corect a considerat acțiunea admisibilă și a purces la examinarea pe fond a acesteia.

Așadar, Completul specializat atestă că reclamanții SRL „Inima Codrului” și ***** s-au adresat cu o cerere în adresa Preturii sect. Buiucani prin care au invocat necesitatea reparării prejudiciului material și moral, ca urmare al anulării actului administrativ individual dispoziția Preturii sec. Buiucani, mun. Chișinău nr. 193-d din 12.08.2020, însă cerințele acestora nu au fost satisfăcute, iar pe cale de consecință, a fost sesizată instanța de contencios administrativ.

Potrivit dispozițiilor art. 53 alin. (1) Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Potrivit art. 10 alin.(2) Cod administrativ, decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Potrivit art. 167 alin.(4) Cod administrativ, dacă prin cererea prealabilă se solicită şi repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.

Potrivit art. 60 alin.(3) Cod administrativ, în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărîrea instanţei de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

Potrivit art. 140 Cod administrativ, un act administrativ individual obţine puterea lucrului decis atunci cînd nu mai poate fi contestat nici pe cale prealabilă, nici prin acţiune în instanţa de judecată competentă.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din 08 noiembrie 2023 a respins acțiunea în contencios administrativ a reclamanților SRL „Inima Codrului” și ***** împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, terț Agenția Servicii Publice cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Completul judiciar constată că, hotărîrea instanței de fond este întemeiată, a fost adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate și aplicarea justă a normelor de drept material și procedural, reieșind din următoarele motive.

Din conținutul actelor cauzei se atestă că, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 septembrie 2022, s-a perceput de la „Inima Codrului” SRL în folosul SA „Moldtelecom” datoria rezultată din neexecutarea obligaţiei conform contractului de prestări servicii publice de comunicaţii electronice din 22.05.2019 în sumă de 17.000,40 lei şi cheltuielile de judecată rezultate din plata taxei de stat de 512 lei, în total 17.512,40 lei. (f.d.42)

Prin cererea prealabilă și acțiunea depusă SRL „Inima Codrului” și ***** au invocat faptul că, Pretura sec. Buiucani și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sect. Buiucani, urmează că compenseze în mod solidar prejudiciul cauzat conform hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15.12.2020 în sumă de 17.512,40 lei cu titlu de prejudiciu material și prejudicial moral în sumă de cîte 3.000 lei pentru fiecare reclamant, menționînd că prejudicial material este în legătură directă cu acțiunea ilegală a Preturii sec. Buiucani, care prin dispoziția nr. 193-d din 12.08.2020 a pus în sarcina ÎMSL sec. Buiucani demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii SRL „Inima Codrului” din Parcul „La Izvor”.

În acest sens, instanța de apel apreciază ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe, precum că, la caz, lipsește legătura cauzală dintre pretinsul prejudiciu material în mărime de 17.512 lei și faptul anulării de către instanța de judecată a dispoziției pretorului sec. Buiucani mun. Chișinău nr. 193-d din 12.08.2020, întrucât suma respectivă a fost încasată din contul „Inima Codrului” SRL în folosul SA „Moldtelecom” cu titlu de datorie rezultată din neexecutarea obligaţiei conform contractului de prestări servicii publice de comunicaţii electronice din 22.05.2019, nefiind în acest sens o conexiune între pretinsele acțiuni ilicite și prejudiciul suferit.

Conform art. 2006 Cod Civil, (1) Prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluţionarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcţie de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcţie de răspundere va răspunde solidar în cazul intenţiei sau culpei grave. (2) *Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acţiunile indicate la alin.(1)*.

(3) Obligaţia de reparare a prejudiciului nu se naşte în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenţie ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale. (4) În cazul în care o autoritate publică are o obligaţie impusă de un act adoptat în scopul protecţiei contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntîmpinat prin neexecutarea obligaţiei, cu excepţia cazului cînd autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligenţă rezonabilă în executarea obligaţiei. (5) Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta.

Astfel, obligația de plată a sumelor de despăgubire al autorității publice prin activitatea căreia a fost cauzat un prejudiciu, nu survine automat după ce hotărârea judecătorească prin care s-a anulat actul administrativ individual devine definitivă, ci și în această sunt necesare întrunirea elementelor componenței unui delict civil.

Instanța de apel reține că, deși în cazul răspunderii delictuale ce ia naștere drept urmare al emiterii unui act administrativ ilegal, legea stabileşte prezumţia vinovăţiei autorității publice în cauzarea prejudiciului, urmează a se accentua că pentru angajarea răspunderii în acest sens este necesară întrunirea cumulativă a celor patru elemente ale răspunderii – să existe o faptă ilicită, un prejudiciu efectiv cauzat prin fapta ilicită, legătura cauzală dintre fapta ilicită și prejudiciu, precum și vinovăția autorului, lipsa cel puțin unuia dintre acestea va exclude antrenarea răspunderii delictuale și corespunzător obligația autorului prejudiciului de a repara prejudiciul.

Astfel, nu a fost asigurat probatoriul în privința raportului cauzal dintre prejudiciul cauzat reclamantului în urma emiterii actului administrativ, or, Colegiul civil reiterează că pentru angajarea răspunderii civile, fapta autorului urmează să întrunească cele patru elemente definitorii, iar în speța examinată nu a fost stabilită raportul cauzal în urma acțiunilor culpabile ale părții pârâte, iar în acest caz, nicidecum nu este suficient pentru antrenarea răspunderii delictuale, or lipsa unei dintre aceste condiții din cele enunțate, înlătură temeiul aplicării instituției răspunderii delictuale.

Mai mult ca atât, urmează a se accentua că prin dispoziția Preturii sec. Buiucani, mun. Chișinău nr. 193-d din 12.08.2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea unităților de prestări servicii SRL „Inima Codrului” amplasate pe terenul municipal din parcul „La Izvor”” s-a pus în sarcina ÎMSL sec. Buiucani (dl I. Golub) demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii SRL „Inima Codrului” din Parcul „La Izvor”: terasă de vară, punct de închiriere a foișoarelor și punct de închiriere a catamaranelor, cu impunerea cheltuielilor suportate din contul SRL „Inima Codrului”, potrivit devizului calculat de către Executant. S-a obligat ÎMSL sec. Buiucani să întocmească actul de inventariere a bunurilor ridicate, cu transmiterea lor Beneficiarului în modul corespunzător.

Astfel se atestă că, reclamant și destinatar al actului administrativ anulat în cauza soluționată prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nr. 3-1904/2020 din 15.12.2020 este persoana juridică SRL „Inima Codrului”, iar persoana fizică ***** în această cauză nu a avut calitatea de reclamant, corespunzător, corect a stabilit prima instanță că în acest sens persoana fizică ***** nu este în drept de a solicita compensarea prejudiciului moral.

În sensul respectiv, doar persoana fizică poate pretinde încasarea prejudiciului moral ca urmare al activității administrative ilegale ale unei autorități publice, această limitare fiind prevăzută în mod expres de dispozițiile art. 2006 alin. (2) Codul civil, iar în ceea ce privește persoanele juridice, acestea pot pretinde numai repararea prejudiciului patrimonial.

Adițional, din conținutul dispoziției Preturii sec. Buiucani, mun. Chișinău nr. 193-d din 12.08.2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea unităților de prestări servicii SRL „Inima Codrului” amplasate pe terenul municipal din parcul „La Izvor””, se reține că, „prin Prescripțiile nr. 51, 52 și 53 din 25.05.2020, întocmite de reprezentantul preturii Galenco Rodica, transmise la data de 27.05.2020, prin intermediul poștei electronice, i-a fost solicitat agentului economic SRL „Inima Codrului” de a evacua benevol unitățile neautorizate amplasate în zona de parc, în termen de 14 zile din momentul recepționării prescripțiilor nominalizate.

În pofida faptului că, în fiecare schemă de amplasare enumerată - nr. 02, nr. 03 și nr. 05 administratorul SRL „Inima Codrului” a semnat un angajament prin care se obligă, că la prima cerință a Preturii sectorului Buiucani va elibera necondiționat terenul ocupat, prescripțiile prenotate au fost ignorate. Deși acestea au fost recepționate de agentul economic în ziua expedierii, fapt confirmat prin cererea prealabilă depusă la data de 28.05.2020 prin care se solicită anularea prescripției nr. 51, ulterior la data de 29 și 30 mai 2020 au fost recepționate alte două cereri de anulare a prescripțiilor nr. 52 și 53, în momentul efectuării controlului respectării solicitării preturii s-a constatat că complexul de unități prestări servicii a rămas intact.

Prin urmare, corect prima instanță a constatat că pretinsul prejudiciu nu rezultă din faptul anulării unui act administrativ ilegal, întrucât nu s-a constatat legătura cauzală dintre prejudiciul stabilit prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 septembrie 2022 și corelația acestuia cu anularea dispoziției Preturii sec. Buiucani, mun. Chișinău nr. 193-d din 12.08.2020.

În privința cerinței cu privire la încasarea prejudiciului moral, corect prima instanță a statuat că doar persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat printr-un act administrativ ilegal, iar la caz actul administrativ – dispoziția pretorului sec. Buiucani mun. Chișinău nr. 193-d din 12.08.2020 a vizat doar persoana juridică SRL „Inima Codrului”, întrucât dauna

morală este o noţiune incompatibilă cu cea de persoană juridică, care constituie o formaţiune fictivă, ce nu poate suporta, suferinţe fizice şi psihice.

Instanța de apel notează că, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelantul nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, Completul judiciar concluzionează că instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea dată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legitime ale participanţilor la proces.

Deasemenea, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că, apelantul utilizînd calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărîrea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către apelant sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de SRL „Inima Codrului” și ***** şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Apelul declarat de SRL „Inima Codrului” și ***** se respinge, ca neîntemeiat.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 noiembrie 2023.

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Braga Angela

Negru Veronica